Shkarlet, S. M. *Ekonomichna bezpeka pidpryiemstva: innovatsiinyi aspekt* [Economic security company: innovative aspect]. Kyiv: Knyzhkove vyd-vo NAU, 2007.

Sobkevych, O. V. et al. *Innovatsiinyi rozvytok promyslovosti iak skladova strukturnoi transformatsii ekonomiky Ukrainy* [Innovative development of the industry as part of the structural transformation of the economy of Ukraine]. Kyiv: NISD, 2014.

Tekhnolohichna modernizatsiia promyslovosti Ukrainy [Technological modernization of industry of Ukraine]. Kyiv, 2008.

"UAIB: Analitychnyi ohliad rynku ISI v Ukraini" [UAIB: Analytical Review of the CII in Ukraine]. http://www.uaib.com.ua/files/articles/1252/63/2009.pdf

"Uriadom skhvaleno proekt Zakonu Ukrainy «Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo diialnosti tekhnolohichnykh parkiv»" [Government approved the draft Law of Ukraine "On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on technological parks activity"]. http://www.mon.gov.ua/usi-novivni/povidomlennya/2015/06/07/uryadom-sxvalenoproekt-zakon/

Varnalii, Z. S., Burkaltseva, D. D., and Saienko, O. S. *Ekonomichna bezpeka Ukrainy: problemy ta priorytety zmitsnennia* [The economic security of Ukraine: Problems and Priorities strengthening]. Kyiv: Znannia Ukrainy, 2011.

Vlasiuk, O. S. *Teoriia i praktyka bezpeky v systemi nauky pro ekonomiku* [Theory and practice of safety in the system of the science of economics]. Kyiv, 2008.

Vasyltsiv, T. H. *Ekonomichna bezpeka pidpryiemnytstva Ukrainy: stratehiia ta mekhanizmy zmitsnennia* [The economic security of Ukraine Business: Strategy and mechanisms strengthening]. Lviv: Aral, 2008.

Yaremko, L. A. "Formuvannia bezpechnoho funktsionuvannia ekonomiky na innovatsiinykh zasadakh: rehionalnyi aspekt" [Safe functioning of the economy on innovative principles: a regional perspective]. *Visnyk natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika». Seriia «Problemy ekonomiky i upravlinnia»* (2007): 326-329.

Yehorova, O. O. "Vplyv zastosuvannia derzhavnoi pidtrymky na diialnist tekhnoparkiv v Ukraini" [Impact of state support for the activities of technoparks in Ukraine]. *Nauka ta innovatsii,* vol. 8, no. 5 (2012): 89-98.

УДК 330.341

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

© 2015 **КОМАРНИЦЬКА Н. М.**

УДК 330.341

Комарницька Н. М. Фактори впливу на систему управління інноваційною діяльністю підприємства

Метою статті є визначення факторів, що впливають на систему управління інноваційною діяльністю підприємства. Аналізування наукових праць багатьох українських учених дало можливість розглянути фактори впливу на інноваційну діяльність підприємства та виділити саме ті з них, що здійснюють найбільший вплив на систему управління інноваційною діяльністю. Після виділення факторів впливу необхідним є їх оцінювання, що дає можливість виявити, які з факторів впливають на систему управління позитивно, а які – негативно. За результатами такого оцінювання розробляються і приймаються необхідні регулюючі рішення, які спрямовуються на посилення впливу позитивних факторів та зменшення дії факторів, які мають негативний вплив.

Ключові слова: *інновації, інноваційна діяльність, система управління, фактори впливу*
Рис.: *1.* ***Табл.:*** *1.* ***Формул:*** *2.* ***Бібл.:*** *11.*

Комарницька Наталія Миколаївна *– аспірантка, кафедра екологічної політики та менеджменту природоохоронної діяльності, Інститут екології, природоохоронної діяльності та туризму ім. В. Чорновола Національного університету «Львівська політехніка» (вул. Ген. Чупринки, 130, Львів, 79057, Україна)*
E-mail: *vasyl.kom@mail.ru*

УДК 330.341

Комарницкая Н. Н. Факторы влияния на систему управления инновационной деятельностью предприятия

Целью статьи является определение факторов, влияющих на систему управления инновационной деятельностью предприятия. Анализ научных трудов многих украинских ученых позволил рассмотреть факторы влияния на инновационную деятельность предприятия и выделить именно те из них, которые оказывают наибольшее влияние на систему управления инновационной деятельностью. После выделения факторов влияния необходимо провести их оценивание, что дает возможность выявить, какие из факторов влияют на систему управления положительно, а какие – отрицательно. По результатам такой оценки разрабатываются и принимаются необходимые регулирующие решения, направленные на усиление влияния положительных факторов и уменьшение воздействия факторов, которые оказывают отрицательное влияние.

Ключевые слова: *инновации, инновационная деятельность, система управления, факторы влияния*
Рис.: *1.* ***Табл.:*** *1.* ***Формул:*** *2.* ***Библ.:*** *11.*

Комарницкая Наталья Николаевна *– аспирантка, кафедра экологической политики и менеджмента природоохранной деятельности, Институт экологии, природоохранной деятельности и туризма им. В. Чорновола Национального университета «Львовская политехника» (ул. Ген. Чупринки, 130, Львов, 79057, Украина)*
E-mail: *vasyl.kom@mail.ru*

UDC 330.341

Komarnytska N. M. Factors of Influence on the System for Management of Enterprise's Innovation Activity

The article is aimed to identify the factors influencing the system for management of enterprise's innovation activity. Analysis of scientific papers of numerous Ukrainian scientists provided the possibility to consider the factors, influencing the innovation activity of enterprise, and to allocate exactly the ones that have the greatest impacts on the innovation management system. On allocating the factors of influence, they should be assessed, providing the opportunity to determine, which of the factors can positively influence the management system and which of them cause negative impacts. Based on the results of such assessment, appropriate regulatory decisions are developed to be taken with the purpose of strengthening the influence of positive factors and reducing the influence of the factors, which cause negative impacts.

Key words: *innovation, innovation activity, system for management, influence factors.*
Pic.: *1.* ***Tabl.:*** *1.* ***Formulae:*** *2.* ***Bibl.:*** *11.*

Komarnytska Natalia M. *– Postgraduate Student, Department of Environmental Policy and Management Environmental Practices, Institute of Ecology, Environmental Protection and Tourism named after V. Chornovil of the Lviv Polytechnic National University (vul. Gen. Chuprynky, 130, Lviv, 79057, Ukraine)*
E-mail: *vasyl.kom@mail.ru*

Кожне підприємство, яке розпочинає певний вид діяльності, стикається з групою факторів, які здійснюють певний вплив на цю діяльність. Відповідно, на інноваційну діяльність підприємства та систему управління нею теж впливають певні фактори, які можуть мати як позитивний, так і негативний вплив. Однією з умов ефективного розвитку системи управління інноваційною діяльністю є аналіз факторів, які на неї впливають.

Огляд і аналіз літературних джерел дозволяє стверджувати, що у більшості наукових праць, спрямованих на дослідження інноваційної діяльності, зокрема [1; 2; 5 – 7; 11], містяться результати досліджень впливу факторів на інноваційну діяльність. Водночас, досліджень, які присвячені впливу факторів на систему управління інноваційною діяльність, досить мало.

Метою статті є визначення факторів, які впливають на систему правління інноваційною діяльністю підприємства.

Гриньова В. та Власенко В. виділяють чотири групи факторів, які сприяють або перешкоджають інноваційній діяльності на підприємстві [1, с. 61 – 64]: 1) *мотиваційне забезпечення інновацій* – фактори пливу, що стимулюють інноваційну активність особистості: керівництво (підтримка і схвалення взаємодія, зворотній зв'язок та ін.), морально-психологічний клімат у колективі, внутрішня та зовнішня вмотивованість працівників до нововведень. Мотиваційне забезпечення визначає саму появу творчого підходу в трудовій діяльності; 2) *інноваційні ресурси* – об'єднує такі фактори, як характеристики персоналу (знання і досвід співробітників підприємства, здібності в галузі поставленого завдання, кругозір тощо), матеріально-технічні та фінансові ресурси, а також комунікаційне забезпечення (науково-технічна інформація, інформація про стан справ тощо). Вона впливає на кількісні та якісні характеристики ідей, визначає багатоваріантність і селективність інноваційного процесу; 3) *організаційно-структурні фактори:* параметри організаційної структури, що мають ситуаційний вплив на інноваційний процес (рівень централізації, формалізованості і складності структури); 4) *зовнішні фактори:* конкурентоспроможність, ступінь складності і неврівноваженості навколишнього середовища, рівень розвитку фундаментальних наук і власне здатність підприємства адаптуватись до зовнішніх умов.

В. О. Коюда, Л. А. Лисенко [5, с. 21] пропонують фактори впливу на інноваційну діяльність поділяти за групами: інституціонально-правові, техніко-економічні, організаційно-управлінські, інформаційні, кадрові та соціально-психологічні.

Автори наукового видання [2, с. 13] виділяють такі фактори впливу на інноваційну діяльність: економіко-технологічні (рівень резерву фінансових і матеріально-технічних засобів, наявність необхідної інфраструктури та матеріальних стимулів інноваційної діяльності); політико-правові; організаційно-управлінські (стан організаційної структури управління, стиль керівництва); соціально-психологічні та культурні (моральне заохочення, суспільне визнання, забезпечення можливостей самореалізації, існування опору змінам, існуючі традиції, психологічний клімат у трудовому колективі). У своїх працях [3; 7; 11] науковці поділяють фактори впливу на інноваційну діяльність та систему управління нею на зовнішні (науково-технічний прогрес, економічні, політичні, соціально-культурні фактори, постачальники, споживачі, конкуренти) та внутрішні (цілі місія підприємства, трудові ресурси, методи управління, психологічний клімат у колективі, технології, організаційно-правова форма)

Проведені дослідження та огляд наукової літератури дали можливість виділити такі фактори впливу на систему управління інноваційною діяльністю підприємства:

- рівень забезпечення матеріальними і фінансовими ресурсами;
- соціально-психологічний клімат;
- стиль керівництва (взаємодія керівництва та персоналу);
- кадровий потенціал системи (структура та рівень кваліфікації персоналу, організаторські здібності, дисциплінованість, творча активність);
- системи оцінки результатів праці та стимулювання (мотивація персоналу);
- рівень гнучкості та мобільності системи управління інноваційною діяльністю (швидке реагування на зміни);
- комунікаційні процеси та інформаційна база системи (інформаційне забезпечення, структура інформаційної системи, порушення інформаційних потоків, перекручування інформації);
- рівень виконання управлінських рішень (помилки і прорахунки).

Необхідною умовою для здійснення успішної діяльності працівниками системи управління інноваційною діяльністю є забезпечення їх належним фінансовими і матеріальними ресурсами. Матеріальні ресурси – це предмети праці, які використовуються працівниками системи управління інноваційною діяльністю під час виконання поставлених завдань. Своєчасне отримання необхідних матеріальних та фінансових ресурсів допомагає уникнути непередбачуваних перешкод та забезпечує виконання належним чином поставлених управлінських рішень.

«Соціально-психологічний клімат – це результат сумісної діяльності людей, їх міжособистісних відносин» [10]. Він проявляється через настрій і колективну думку, індивідуальне самопочуття в колективі, відносини між членами колективу. Позитивно сформований соціально-психологічний клімат заохочує працівників системи управління інноваційною діяльністю ефективно виконувати свої обов'язки. З іншого боку, несприятливий соціально-психологічний клімат є причиною виникнення конфліктних ситуації, нездорової конкуренції між колегами тощо. Конфлікти та протиріччя можуть стати причиною неефективного виконання працівниками поставлених завдань.

Досить важливим фактором впливу на систему управління інноваційною діяльністю є стиль керівництва, тобто стиль поведінки керівника щодо своїх підлеглих, який змінюється залежно від ситуації, охоплює суб'єктивно-психологічні характеристики керівника і

спрямований на досягнення поставлених завдань. Від стилю керівництва залежить мотивація працівників, їх ставлення до праці, бажання та заохочення виконувати поставлені завдання. У даному випадку важливе значення має те, які методи та прийоми використовують менеджери. Дані методи повинні бути такими, що заохочують працівників якнайкраще виконати свої обов'язки.

Наступним фактором впливу є кадровий потенціал системи управління інноваційною діяльністю. Кадровий потенціал – це працівники, які мають необхідний рівень професійних знань, певні вміння, здібності, навички і можливості для здійснення інноваційної діяльності. Якщо систему управління інноваційною діяльністю складають кваліфіковані кадри, то ефективність інноваційної діяльності на підприємстві буде на належному рівні.

Здатність системи управління інноваційною діяльністю швидко реагувати та пристосовуватись до змін мінливого навколишнього середовища є досить важливим чинником. Чим швидше дана система управління здатна пристосуватись до змін, тим меншим є ризик зазнати збитків чи втратити конкурентні позиції.

«Інформаційне забезпечення на сьогоднішньому етапі розвитку суспільства зумовлює прийняття адекватних управлінських рішень в умовах динамічних змін та зовнішніх впливів» [8]. Повна, достовірна та своєчасна інформація забезпечує прийняття ефективного рішення та його виконання на належному рівні.

Ще одним фактором впливу на систему управління інноваційною діяльністю є рівень виконання управлінських рішень. Будь-які рішення в системі управління інноваційною діяльністю повинні виконуватися на максимально високому рівні, що дає можливість уникнути непередбачуваних помилок і прорахунків. Недостатня увага до виконання поставлених завдань може мати непередбачувані наслідки.

Системи оцінки результатів праці та стимулювання є досить важливим фактором. Слід пам'ятати, що працівники, які отруюють заслужену винагороду за виконання поставлених завдань, працюють ефективніше. Мотивація персоналу є одним із способів підвищення продуктивності персоналу.

Серед виділених факторів впливу необхідно визначити ті, що здійснюють найбільший вплив на систему управління, а також необхідно визначити скерованість цього впливу (вплив факторів є позитивним чи негативним). Визначивши фактори, які позитивно впливають на систему управління інноваційною діяльністю, необхідно провести заходи, які підвищуватимуть цей вплив, а також зменшити вплив тих факторів, які впливають негативно.

Оцінювання факторів впливу на систему управління інноваційною діяльністю підприємства необхідно проводити за певною послідовністю (*рис. 1*).

З метою визначення впливу факторів на систему управління інноваційною діяльністю здійснено опитування працівників 14 машинобудівних підприємств Львівської області. Присвоєння балів експертами здійснюється за шкалою від –5 до +5. Тобто, від 1до 5 визначається сила впливу певного фактора, а знак «+» чи «–» вказує на направленість цього впливу: позитивний чи негативний відповідно.

Оцінювання факторів, які впливають на інноваційну діяльність підприємства, можна проводити шляхом визначення вагомості їх впливу на дану систему. Автори наукових праць [4; 6, с. 58 – 59] пропонують оцінювати вплив факторів на систему управління інноваційною діяльністю шляхом проведення експертного дослідження. Серед загальної сукупності факторів, що впливають на систему управління, необхідно визначити ті, вплив яких є найсуттєвішим. Першочергово визначаємо ті фактори, яким експерти присвоїли найвищі бали. Для цього необхідно бали за

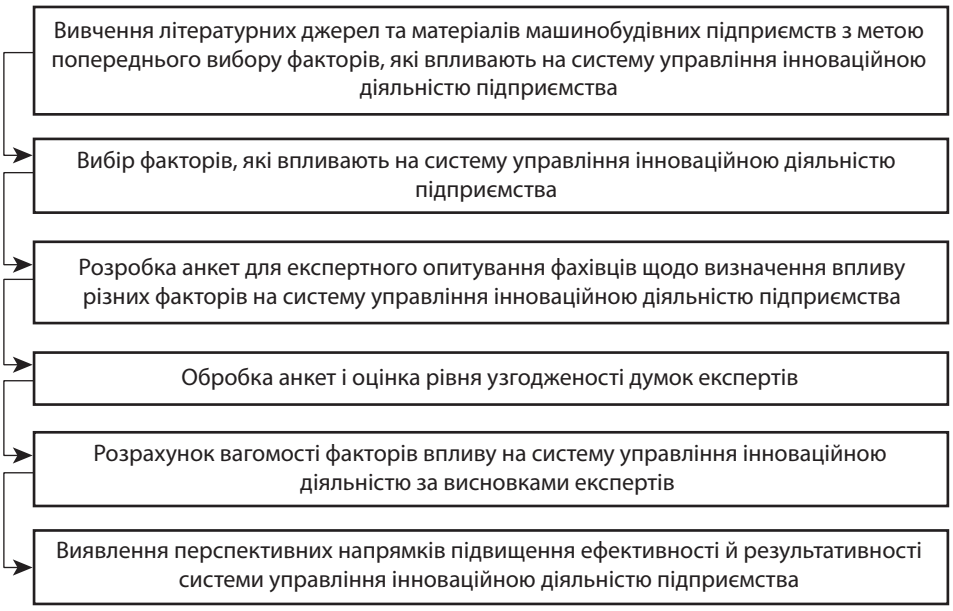

Рис. 1. Блок схема алгоритму впливу факторів на систему управління інноваційною діяльністю

Джерело: побудовано за [9].

кожним фактором у розрізі кожного експерта виразити у формі коефіцієнтів [4; 6, с. 58 – 59]:

$$K_b = \frac{b_n}{b_m}, \quad (1)$$

де K_b – коефіцієнт впливу фактора n на систему управління інноваційною діяльністю підприємства; b_n – фактичне значення бала, присвоєного експертом фактору; b_m – максимальне значення бала, який експерт міг присвоїти одному фактору.

Для узагальнення значень коефіцієнтів, розрахованих за формулою (1), необхідно визначити їх середнє значення [4; 6, с. 58 – 59]:

$$\overline{K}_b = \frac{\sum_{i=1}^{n} K_b}{n}, \quad (2)$$

де $\overline{K}_b$ – середньоарифметичне значення коефіцієнтів впливу фактора n на систему управління інноваційною діяльністю підприємства; n – кількість експертів, які брали участь у дослідженні.

Оскільки експерти на досліджуваних підприємства оцінювали не тільки силу впливу, а і його характер, необхідно розраховувати коефіцієнти значимості для факторів позитивного та негативного впливу. Результати розрахунків, які проведено за формулами (1) та (2), наведено в *табл. 1*.

Як видно з наведеної табл. 1, одні й ті самі фактори на різних підприємствах впливають по-різному. Знак «+» означає, що певний фактор на систему управління інноваційною діяльністю впливає позитивно, а знак «–» свідчить про негативний вплив фактора. Серед факторів, які здійснюють позитивний вплив на певну групу підприємств і мають найвищі коефіцієнти значимості, є соціально-психологічний клімат, рівень забезпечення фінансовими і матеріальними ресурсами, стиль керівництва та кадровий потенціал. Також виділено фактори, які на певні підприємства здійснюють негативний вплив. До найвагоміших з них належать такі фактори: система оцінки результатів праці та стимулювання, кадровий потенціал системи управління, стиль керівництва. Слід зазначити, що проведені розрахунки є узагальненими, і дані фактори на окремих підприємствах можуть мати різну силу впливу порівняно з іншими факторами.

Як бачимо з наведених розрахунків, соціально психологічний клімат на певних підприємствах має сильний позитивний вплив. Тобто сукупність психологічних умов, які склалися на певних підприємствах, сприяє спільній продуктивній діяльності та всебічному розвитку особистості в групі. Водночас, на інших підприємствах ці умови склалися таким чином, що перешкоджають ефективній діяльності.

Наступним фактором, який має досить сильний вплив на більшості досліджуваних підприємств, є рівень забезпечення матеріальними і фінансовими ресурсами. Це свідчить про те, що керівники даних підприємств для ефективного здійснення інноваційної діяльності забезпечують працівників системи управління інноваційною діяльністю необхідними ресурсами. Негативний вплив даного фактора свідчить про неналежне фінансування інноваційної діяльності. Щоб зменшити негативний вплив даного фактора, потрібно проаналізувати забезпеченість системи управління фінансовими і матеріальними ресурсами та визначити ту величину ресурсів, яка забезпечить беззбиткове здійснення інноваційної діяльності.

Стиль керівництва менеджерів системи управління інноваційною діяльністю на більшості досліджуваних підприємств створюють сприятливі умови для ефективного виконання працівниками всіх своїх обов'язків.

Таблиця 1

Значення коефіцієнтів, які характеризують силу впливу факторів на систему управління інноваційною діяльністю підприємства

Фактор	$\overline{K}_{b(пв)}$	$\overline{K}_{b(нв)}$	Експерти													
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Рівень забезпечення матеріальними і фінансовими ресурсами	0,52	–0,3	0,8	0,4	–0,2	0,6	0,8	0,4	0,2	0,6	–0,4	0,4	0,6	0,6	0,2	0,6
Соціально–психологічний клімат	0,53	–0,33	0,6	–0,4	0,4	–0.4	0,6	–0,2	–0,4	0,8	0,2	0,6	0,2	–0,4	–0,2	0,8
Стиль керівництва	0,51	–0,36	0,6	0,2	–0,4	0,6	0,4	0,4	–0,2	0,8	–0,6	0,4	0,4	–0,2	–0,4	0,8
Кадровий потенціал системи	0,47	–0,4	0,8	–0,4	–0,6	0,4	0,6	0,4	0,4	0,8	0,2	–0,2	0,4	0,4	0,2	0,6
Системи оцінки результатів праці та стимулювання	0,25	–0,44	–0,6	–0,8	–0,4	–0,4	0,2	–0,2	–0,6	0,4	–0,2	0,2	–0,4	–0,2	–0,6	0,2
Рівень гнучкості та мобільності	0,31	–0,2	0,4	0,2	0,2	0,4	0,6	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,2	0,2	–0,2	0,4
Комунікаційні процеси та інформаційна база системи	0,35	–0,27	0,2	–0,2	0,4	0,2	0,4	–0,2	–0,2	0,4	0,2	–0,4	–0,2	0,6	–0,4	0,4
Рівень виконання управлінських та регулюючих рішень	0,44	0	0,4	0,6	0,4	0,2	0,8	0,4	0,6	0,8	0,2	0,4	0,4	0,2	0,2	0,6

Водночас, на деяких підприємствах поведінка менеджерів системи управління не відповідає їхнім професійним зобов'язанням і є причиною невиконання поставлених завдань іншими працівниками. Для вирішення цієї проблеми необхідно в короткі терміни або змінити поведінку менеджерів, або на цю посаду призначити більш відповідальних і професійних людей.

Забезпеченість підприємства висококваліфікованими трудовими ресурсами, здатними вирішити поставлені завдання та досягти поточні та стратегічні цілі, є важливою умовою функціонування системи управління інноваційною діяльністю. На більшості досліджуваних підприємств кадровий потенціал є фактором позитивного впливу на систему правління інноваційною діяльністю. Підвищенню ефективності формування і використання кадрового потенціалу системи управління інноваційною діяльністю сприяє скорочення втрат робочого часу та забезпечення його раціонального використання, удосконалення режимів праці і відпочинку. Негативний вплив даного фактора на решту досліджуваних підприємств свідчить про те, що існуючі працівники нездатні виконувати свої безпосередні обов'язки. Підвищення кваліфікації працівників відповідно до умов і потреб системи управління інноваційною діяльністю є важливим резервом зростання ефективності використання кадрового потенціалу.

Досить негативний вплив у багатьох організаціях має такий фактор, як система оцінки результатів праці та стимулювання. Щоб зменшити негативний вплив даного фактора, необхідно на підприємстві ввести таку систему оцінки праці трудових ресурсів, яка справедливо винагороджуватиме працівників за їх старання і вміння. Також необхідно мотивувати працівників підвищувати їх кваліфікацію і продуктивність праці, заохочувати до виконання управлінських і регулюючих рішень на найвищому рівні.

ВИСНОВКИ

Виокремлення тих факторів, що здійснюють безпосередній вплив на систему управління інноваційною діяльністю підприємства, дає можливість провести їх оцінювання. Після оцінювання сили впливу кожного фактора подальші дослідження доцільно спрямувати на визначення характеру впливу даного фактора: позитивний чи негативний. Отримані результати необхідно використовувати під час прийняття регулюючих рішень щодо обмеження або стимулювання дії певних факторів. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Гриньова В. М. Організаційні проблеми інноваційної діяльності на підприємстві : монографія / В. М. Гриньова, В. В. Власенко. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2005. – 200 с.

2. Економіка і організація інноваційної діяльності : наукове видання / За ред. А. М. Стельмащука. – Тернопіль : Економічна думка, 2001. – 176 с.

3. Касьянова Н. В. Управління розвитком підприємства на основі кумулятивного підходу: концепція, моделі та методи : монографія / Н. В. Касьянова ; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Донецьк : СПД Купріянов В. С., 2011. – 374 с.

4. Князь О. В. Аналіз та оцінювання факторів, які впливають на систему управління інноваційною діяльністю підприємства / О. В. Князь // Економіка промисловості. – 2006. – № 3. – С. 128 – 135 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/2925/St_34_18.pdf?sequence=1

5. Коюда В. О. Інноваційна діяльність підприємства та оцінка її ефективності : монографія / В. О. Коюда, Л. А. Лисенко. – Х. : ФОП Павленко О. Г. ; ВД «ІНЖЕК», 2010. – 224 с.

6. Кузьмін О. Є. Оцінювання та регулювання інноваційної діяльності в умовах трансформації машинобудівних підприємств : монографія / О. Є. Кузьмін, О. В. Князь, Л. В. Марчук, Н. В. Шуляр, Р. В. Шуляр. – Львів : Видавництво ПП «Вежа і Ко», 2009. – 172 с.

7. Кузьмін О. Є. Економіка інноваційного підприємства : навч. посіб. / О. Є. Кузьмін, І. Н. Пащенко, Л. І. Чернобай, А. О. Босак. – Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. – 456 с.

8. Паневник Т. Інформація як фактор забезпечення ефективності економічного аналізу / Т. Паневник // Економічний аналіз. – 2010. – Вип. 6. – С. 473 – 475 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://econa.at.ua/Vypusk_6/panevnyk.pdf

9. Посилкіна О. В. Аналіз факторів впливу на стан логістичної діяльності промислових фармацевтичних підприємства / О. В. Посилкіна, А. П. Підгорська // Управління, економіка та забезпечення якості у фармації. – 2012. – № 3. – С. 50 – 59 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Uezyaf_2012_3_10.pdf

10. Пушкар З. Соціально-психологічний клімат у колективі та чинники, що впливають на його формування / З. Пушкар, Г. Вотович // Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє. – 2013. – Вип. 18. – С. 133 – 143 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/jpdf/Un_msm_2013_18_18.pdf

11. Стадник В. В. Інноваційний менеджмент : навчальний посібник / В. В. Стадник, М. А. Йохна. – К. : Академвидав, 2006. – 464 с.

Науковий керівник – Князь С. В., доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри екологічної політики та менеджменту природоохоронної діяльності Навчально-наукового інституту екології, природоохоронної діяльності і туризму ім. В. Чорновола, Національний університет «Львівська політехніка»

REFERENCES

Ekonomika i orhanizatsiia innovatsiinoi diialnosti [Economy and organization innovation]. Ternopil: Ekonomichna dumka, 2001.

Hrynyova, V. M., and Vlasenko, V. V. *Orhanizatsiini problemy innovatsiinoi diialnosti na pidpryiemstvi* [Organizational problems of innovation in the enterprise]. Kharkiv: INZhEK, 2005.

Kasianova, N. V. *Upravlinnia rozvytkom pidpryiemstva na osnovi kumuliatyvnoho pidkhodu: kontseptsiia, modeli ta metody* [Management of development on the basis of the cumulative approach: concepts, models and methods]. Donetsk: SPD Kupriianov V. S., 2011.

Kniaz, O. V. "Analiz ta otsiniuvannia faktoriv, iaki vplyvaiut na systemu upravlinnia innovatsiinoiu diialnistiu pidpryiemstva" [Analysis and evaluation of factors that affect the system of innovation management company]. http://www.dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/2925/St_34_18.pdf?sequence=1

Koiuda, V. O., and Lysenko, L. A. *Innovatsiina diialnist pidpryiemstva ta otsinka ii efektyvnosti* [The innovative activity of the enterprise and its evaluation]. Kharkiv: FOP Pavlenko O. H. ; INZhEK, 2010.

Kuzmin, O. Ye. et al. *Otsiniuvannia ta rehuliuvannia innovatsiinoi diialnosti v umovakh transformatsii mashynobudivnykh pidpryiemstv* [Assessment and regulation of innovation in terms of transformation engineering enterprises]. Lviv: Vezha i Ko, 2009.

Kuzmin, O. Ye. et al. *Ekonomika innovatsiinoho pidpryiemstva* [Economy innovative enterprise]. Lviv: Vyd-vo NU «Lvivska politekhnika», 2009.

Panevnyk, T. "Informatsiia iak faktor zabezpechennia efektyvnosti ekonomichnoho analizu" [Information as a factor in ensuring the effectiveness of economic analysis]. http://econa.at.ua/Vypusk_6/panevnyk.pdf

Posylkina, O. V., and Pidhorska, A. P. "Analiz faktoriv vplyvu na stan lohistychnoi diialnosti promyslovykh farmatsevtychnykh pidpryiemstva" [Analysis of factors impact on the logistics of industrial pharmaceutical company]. http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Uezyaf_2012_3_10.pdf

Pushkar, Z., and Votovych, H. "Sotsialno-psykholohichnyi klimat u kolektyvi ta chynnyky, shcho vplyvaiut na ioho formuvannia" [Socio-psychological climate in the team and the factors affecting its formation]. http://nbuv.gov.ua/jpdf/Un_msm_2013_18_18.pdf

Stadnyk, V. V., and Yokhna, M. A. *Innovatsiinyi menedzhment* [Innovative management]. Kyiv: Akademvydav, 2006.

УДК [001.895:005.936.5](477)

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПЕРЕРОБКИ ВІДХОДІВ В УКРАЇНІ

© 2015 **КРИВЕНКО С. В.**

УДК [001.895:005.936.5](477)

Кривенко С. В. Стратегічні орієнтири використання інноваційних технологій переробки відходів в Україні

Метою статті є розгляд проблеми розробки стратегічних орієнтирів використання інноваційних технологій переробки відходів. Проаналізовано можливості створення банку даних технологій переробки відходів і варіантів використання продуктів їх переробки. Розглянуто позитивні та негативні наслідки впровадження інноваційних технологій переробки відходів. Проаналізовано ключові умови економічної доцільності впровадження інноваційних технологій та наголошено на необхідності використання передового світового досвіду у сфері управління відходами. Автором запропоновано створення інформаційного банку даних технологій переробки відходів і використання продуктів вторинної переробки, розглянуто вимоги до нього та ключові особливості його функціонування.

Ключові слова: *інновації, інноваційні технології, відходи, переробка відходів, розвиток регіонів.*
Рис.: *1.* ***Бібл.:*** *8.*

Кривенко Сергій Володимирович *– кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри інформаційних технологій, економіки та менеджменту, Полтавський інститут бізнесу Міжнародного науково-технічного університету ім. академіка Ю. Бугая (вул. Сінна, 7, Полтава, 36039, Україна)*
E-mail: *mr.s.krivenko@mail.ru*

УДК [001.895:005.936.5](477)

Кривенко С. В. Стратегические ориентиры использования инновационных технологий переработки отходов в Украине

Целью статьи является рассмотрение проблем разработки стратегических ориентиров использования инновационных технологий переработки отходов. В статье проанализированы возможности создания банка данных технологий переработки отходов и вариантов использования продуктов их переработки. Рассмотрены позитивные и негативные последствия использования инновационных технологий переработки отходов. Проанализированы ключевые условия экономической целесообразности внедрения инновационных технологий и акцентировано внимание на необходимости использования передового мирового опыта в сфере управления отходами. Автором предложено создание информационного банка данных технологий переработки отходов и использования продуктов вторичной переработки, рассмотрены требования к нему и ключевые особенности его функционирования.

Ключевые слова: *инновации, инновационные технологии, отходы, переработка отходов, развитие регионов.*
Рис.: *1.* ***Библ.:*** *8.*

Кривенко Сергей Владимирович *– кандидат экономических наук, доцент, заведующий кафедрой информационных технологий, экономики и менеджмента, Полтавский институт бизнеса Международного научно-технического университета им. академика Ю. Бугая (ул. Сенная, 7, Полтава, 36039, Украина)*
E-mail: *mr.s.krivenko@mail.ru*

UDC [001.895:005.936.5](477)

Kryvenko S. V. Strategic Guidelines for the Use of Innovative Technologies for Waste Recycling in Ukraine

The article is aimed to examine the challenges of developing strategic guidelines for the use of innovative technologies for waste recycling. The article analyzes the possibilities of establishing a data bank of technologies for processing waste as well as use cases regarding the recycled products. Both positive and negative effects of the use of innovative technologies for processing waste have been considered. The pivotal terms of economic feasibility when introducing innovative technologies have been analyzed, focusing on the need to use the best world experience in the sphere of management of waste. The author has proposed the creation of an information data bank of technologies for processing waste and use cases for recycled products, has considered requirements and key characteristics of its operations.

Key words: *innovation, innovation technologies, waste, waste recycling, development of regions.*
Pic.: *1.* ***Bibl.:*** *8.*

Kryvenko Serhii V. *– Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Head of the Department of Information Technology, Economics and Management, Poltava Institute of Business of the International Science and Technology University name after Academician Yu. Bugay (vul. Sinna, 7, Poltava, 36039, Ukraine)*
E-mail: *mr.s.krivenko@mail.ru*

Організація ефективної переробки твердих відходів є одним з важливих напрямків комплексної системи управління сферою поводження з відходами. У високорозвинених промислових країнах Європи та Америки накопичено багатий досвід поступового переходу від захоронення відходів на звалищах до використання більшої частини відходів як вторинної сировини та паливно-енергетичних ресурсів.

Згідно з принципом комплексності потраплянню відходів у переробку повинен передувати належним чином організований збір відходів та їх транспортування. Запорукою високих результатів переробки є попередній ретельній поділ відходів на фракції залежно від складу: папір, метал, скло і т. ін. Це розділення може здійснюватися двома способами: шляхом організації селективного збору відходів їх виробниками або шляхом сортування відходів